

Till
Socialdepartementet

Datum
2022-03-28

Ert diarienummer
S2021/07629

Diarienummer
KS 2021-01222

Yttrande över Socialdepartementets remiss: Från delar till helhet – En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet (SOU 2021:93)

Sammanfattande inställning

Kungsbacka kommun anser att de författningsförslag som utredningen lämnar är bra och relevanta. Kungsbacka kommun instämmer i utredningens förslag som helhet men vill särskilt betona några avgörande förutsättningar och förslag liksom vikten av att finansieringsprincipen följs och att reformen ges en varaktig finansiering bortom införandeperioden.

Kommunens inställning i detalj

Kungsbacka kommun instämmer i utredningens förslag som helhet med utgångspunkten att det behövs en genomgripande reform av samhällets insatser till personer med samsjuklighet som också förutsätter ett förändrat huvudmannaskap för vård och stöd till alla personer med skadligt bruk eller beroende. Förslaget som helhet bedöms kunna skapa förutsättningar för att uppnå syftet att bidra till ökad samordning, behovsanpassning och personcentrering för målgruppen.

Kap. 9 Förändrad styrning av insatser för personer med samsjuklighet

Kungsbacka kommun instämmer med utredningen om att det krävs reformering av samhällets insatser till personer med samsjuklighet.

I dag ges insatser till personer inom denna målgrupp på ett mer fragmenterat sätt som ofta innebär att det uppstår mellanrum mellan olika verksamheter och dessa, redan utsatta personer, får inte det stöd och den hjälp de behöver. För en mer hållbar välfärd behövs en kulturförändring i ledning och styrning av verksamheterna på olika nivåer. Betydelsefullt är också att detta är i linje med de slutsatser som dragits av Tillitsdelegationen (SOU 2018:47, SOU 2019:43).

Kap. 9.2.1 Hälso- och sjukvården ska ansvara för all behandling av skadligt bruk och beroende

Kungsbacka kommun välkomnar och instämmer i förslaget då det innebär en avgörande och tydlig ansvarsfördelning mellan kommun och region.

Kap. 9.3 Perspektivförskjutning för socialtjänstens arbete med skadligt bruk och beroende
Kungsbacka kommun instämmer i förslaget och vikten av en perspektivförskjutning från behandling av skadligt bruk och beroende till socialtjänstens kärnuppdrag och särskilda kompetens.

Till skillnad från att bedriva behandling för skadligt bruk och beroende ska socialtjänsten öka fokus på att främja ekonomisk och social trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktivt deltagande i samhällslivet samt att frigöra och utveckla resurser. Tillgången på evidensbaserade sociala stödinsatser behöver förbättras. Det förebyggande arbetet behöver fortsätta utvecklas, följas upp och utvärderas. Detta är också i enlighet med slutbetänkandet En hållbar socialtjänst (SOU 2020:47) vars framtida införande bedöms vara en avgörande förutsättning för att skapa långsiktigt hållbara förändringar i enlighet med förslagen i denna remiss.

Kap. 9.3.4 Socialtjänstens ansvar för uppväxtförhållanden omfattar fortfarande skadligt bruk och beroende

Kungsbacka kommun instämmer i förslaget och vill betona vikten av att socialtjänsten fortsatt ska ha en viktig roll i att verka för trygga och goda uppväxtförhållanden, vilket inkluderar förhållanden relaterade till skadligt bruk och beroende både hos barn och föräldrar.

Enligt bedömning finns det behov av att det i lag ställs uttryckliga krav på att kommunerna tillsammans med regionerna tar fram gemensamma strukturer för omhändertagande av skadligt bruk och beroende hos barn och unga och samarbetar i integrerade verksamheter för barn och unga. Detta på motsvarande sätt som utredningens förslag i kapitel 11.1 om vård- och stödsamordning.

Kap. 9.4.3 Om regionen inte fullgör sina åtaganden inträder betalningsansvar

Kungsbacka kommun instämmer i förslaget om att införa betalningsansvar enligt schablon för hälso- och sjukvårdsinsatser i samband med insats i form av vistelse på HVB.

Detta bedöms ge förutsättningar för ökat gemensamt ansvarstagande och förbättrad samverkan för målgruppen jämfört med nuläget.

Kap. 11.1 En skyldighet att bedriva samordnad verksamhet införs

Kungsbacka kommun instämmer i förslaget om att regionen och kommunerna i länet gemensamt ska bedriva vård- och stödverksamhet för personer med psykisk funktionsnedsättning med behov av särskild samordning för att insatser från både hälso- och sjukvård samt socialtjänst ska kunna genomföras.

I enlighet med utredningens utgångspunkt betonas att en avgörande förutsättning för en sådan verksamhet är att den har en gemensam ledning och styrning och att personalen arbetar mot gemensamt uppsatta mål. Detta poängteras utifrån erfarenheterna att grundorsaken till bristande samverkan oftast är att ledning och styrning drivs utifrån olika verksamheter, organisatoriska gränser, lagar och huvudmän.

Kap. 15.2.3 Förslag som innebär nya åtaganden

Utredningen andas genomgående en ambitionsökning och pekar på bristande tillgång till insatser för målgruppen vad gäller i princip alla områden. Kungsbacka kommun anser att utredningen genom att endast peka ut sprututbyte som nytt åtagande ger ett smalt och förenklat underlag för att flytta resurser mellan kommuner och regioner i konsekvens med förflyttat gränssnitt/ansvar. Till exempel nämns i sammanfattningen att den samordnade vård- och stödverksamheten kan komma att kräva särskilda insatser för att utveckla ett gemensamt arbetssätt som inte tidigare praktiserats i hälso- och sjukvård och socialtjänst (sid 31). Se också 15.8.

Kap 15.8 Ekonomiska konsekvenser

Kungsbacka kommun instämmer i utredningens förslag om att staten bör överväga att avsätta ytterligare medel till inrättande och genomförande av vård- och stödverksamheten med hänsyn till de stora brister som finns på området. För att åstadkomma de ambitionsökningar som framgår av reformens tio bärande delar räcker det sannolikt inte att överföra resurser från kommuner till regioner utan finansieringsprincipen måste följas i alla delar. Vidare anser Kungsbacka kommun att det är viktigt att reformen får en varaktig finansiering över tid och att även perioden efter införandet bör adresseras.

Kungsbacka kommun anser också att utredningens förslag om skatteväxling som förhandlas och beslutas på lokal nivå inte kommer att bidra till att utjämna regionala olikheter. Formen för finansiering behöver utredas ytterligare.

Kap. 16 Förberedelse och stöd till införandet

Kungsbacka kommun instämmer i förslaget att staten ska ingå en överenskommelse med Socialstyrelsen och SKR om implementeringsstöd till regioner och kommuner.

Det är en omfattande och komplex omställning på flera olika nivåer som behöver göras i samband med införandet av förslaget. Dels gemensamt mellan region och kommuner, dels inom respektive huvudman. Här är det avgörande att det under perioden 2023–2027 med god framförhållning verkligen avsätts tillräckliga stimulansmedel i kombination med nationellt stöd för implementeringen av hela reformen.

Kungsbacka kommun

Lisa Andersson
Kommunstyrelsens ordförande

Patrik Johansson
Kommunsekreterare

Datum
2022-04-26

§ 96

Dnr 2021-01222

Svar på Socialdepartementets remiss av delbetänkandet Från delar till helhet – En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet (SOU 2021:93)

Beslut

Kommunstyrelsen antar yttrande, daterat 2022-03-28, och översänder det som sitt svar till Socialdepartementet.

Sammanfattning av ärendet

Kungsbacka kommun har fått möjlighet att yttra sig över Socialdepartementets delbetänkande av utredningen Från delar till helhet – En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet (SOU 2021:93). Utredningens uppdrag är att analysera och lämna förslag på hur samverkan kan förbättras och hur ansvarsfördelningen för personer med samsjuklighet kan förändras mellan huvudmännen och inom verksamheter med samma huvudman. I huvudsak rör det organisering och finansiering mellan och inom kommun och region.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-04-19, § 145

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse, 2022-03-28

Yttrande, 2022-03-28

Nämnden för Individ & Familjeomsorg 2022-03-24, § 39

Nämnden för Individ & Familjeomsorgs tjänsteskrivelse, 2022-03-07

Nämnden för Individ & Familjeomsorgs yttrande, 2022-03-24

Remiss från Socialdepartementet: Från delar till helhet – En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet (SOU 2021:93)

Beslutsgång

Ordförande Lisa Andersson (M) finner att det finns ett förslag till beslut, det vill säga kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag, och att kommunstyrelsen bifaller det.

Beslutet skickas till

Socialdepartementet